

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI-4101-01-03/2013
P/13/102

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/102 Realizacja kontraktów socjalnych przez miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2011 – 2012 r. oraz 2013 do dnia zakończenia kontroli oraz od 2006 r. do 2013 r. dla realizacji celu nr 2 kontroli.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontroler	Zbigniew Biegaj, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 84713 z dnia 26 lutego 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Busku-Zdroju (dalej M-GOPS lub Ośrodek).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zofia Guz, Dyrektor M-GOPS w Busku-Zdroju. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, ¹ realizację kontraktów socjalnych.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Pozytywną ocenę uzasadnia generalnie prawidłowe przygotowanie, sporządzanie i realizowanie kontraktów, w tym: – przeprowadzanie wywiadów środowiskowych ustalających sytuację społeczno materialną osób i rodzin wymagających określonych form pomocy społecznej przed zawarciem kontraktów; – podpisanie porozumień z Powiatowym Urzędem Pracy w Busku-Zdroju. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na: – nierzetelnym sporządzaniu w 14 przypadkach części I kontraktu socjalnego typu A, polegającym na braku wskazania efektów podejmowanych działań; – podawanie nierzetelnych danych w przekazywanych bilansach realizacji projektu systemowego „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość” za lata 2011 i 2012; – przeprowadzanie kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe uczestników kontraktów w zawodach nadwyżkowych oraz zrównoważonych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykonanie zadań w zakresie przygotowania, zawierania i realizacji kontraktów socjalnych przez M-GOPS

Opis stanu faktycznego	1.1. W ocenie zasobów pomocy społecznej M-GOPS prognozował objęcie kontraktem socjalnym 258 osób w 2011 r. oraz 265 osób w 2012 r. -. (dowód: akta kontroli str. 7-14)
------------------------	--

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Liczba mieszkańców miasta i gminy Busko-Zdrój ogółem wynosiła w 2011 r. -- 32.951 mieszkańców, a w 2012 r. -- 32.641. Z przedstawionych danych dotyczących sytuacji społecznej wynika, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej wynosząca 2.598 osób w 2011 r., wzrosła do 2.729 w 2012 r. Zmniejszeniu w porównaniu do 2011 r. uległ wskaźnik bezrobocia z 8,45% do 7,5%. W 2011 r. M-GOPS zawarł ogółem 255 kontraktów, w tym 254 kontrakty dotyczyły rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej osób i ich rodzin (typ A), jeden kontrakt dotyczył wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (typ B). W 2011 r. z ww. 255 kontraktów, pracownicy socjalni zawarli 168 kontraktów w ramach realizowanego projektu systemowego pn. „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), co stanowiło 66,3% ogółu zawartych kontraktów. W 2012 r. zawarto 164 kontrakty, tj. o 35,7% mniej w porównaniu do 2011 r. Z ogólnej liczby 164 zawartych kontraktów socjalnych, 160 były to kontrakty typu A, w tym 101 zawarto w ramach środków finansowanych z EFS. W 2011 r. kontraktami socjalnymi objęto 257 osób, a w 2012 r. – 164 osoby potrzebujące pomocy społecznej. (dowód: akta kontroli str. 15)

Dyrektor Ośrodka wyjaśniła: „Główną przyczyną spadku zawierania kontraktów socjalnych w M-GOPS w Busku-Zdroju była zmniejszona alokacja dofinansowania projektu systemowego w roku 2012. W roku 2011 kwota dofinansowania wyniosła 679.973 zł, a w roku 2012 tylko 583.522 zł. W związku z tym zmniejszyła się również liczba beneficjentów biorących udział w projekcie ze 167 w 2011 do 101 w 2012 roku. Co proporcjonalnie odzwierciedla spadek zawieranych kontraktów socjalnych”. (dowód: akta kontroli str. 1403-1411)

1.2. Ośrodek nie opracował wewnętrznych procedur dotyczących sporządzania, zawierania i realizacji kontraktów socjalnych oraz oceny realizacji działań ustalonych w kontrakcie. Brak było, w powyższym zakresie nadzoru ze strony kierownictwa Ośrodka. Za kierowanie i nadzorowanie pracą pracowników socjalnych odpowiada Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej M-GOPS w Busku-Zdroju Danuta Błaszczuk, która wyjaśniła: *W M-GOPS nie opracowano wewnętrznych procedur dotyczących zawierania kontraktów socjalnych, gdyż zawarcie kontraktu z klientem poprzedzało zawsze przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, a druk kontraktu socjalnego wypełniany był w oparciu o uzyskane w trakcie przeprowadzonego wywiadu i ustaleń uzgodnionych wspólnie z klientem. Obecnie Ośrodek jest w trakcie opracowywania wewnętrznych procedur dotyczących zawierania kontraktów socjalnych. Kontrakty socjalne z klientem pomocy społecznej, w związku z art. 108 ustawy o pomocy społecznej zawierane były przez pracowników socjalnych i to pracownicy socjalni w pierwszej kolejności znając sytuację klienta i oceniając jego możliwości decydowali o zawarciu i typie kontraktu socjalnego. Po podpisaniu przez strony kontrakt otrzymywałam do wglądu i akceptacji. Wszelkie uwagi i wątpliwości zgłaszałam ustnie pracownikowi socjalnemu do uwzględnienia w czasie realizacji kontraktu.* (dowód: akta kontroli str. 306-308)

W latach 2011-2012, w tzw. rejonach opiekuńczych zatrudnionych było 16 pracowników socjalnych w każdym roku, co spełniało dyspozycję zawartą w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej² (zatrudnianie jednego pracownika na 2 tys. mieszkańców). Wszyscy pracownicy socjalni posiadali wymagane kwalifikacje określone w art. 116 ustawy o pomocy społecznej. (dowód: akta kontroli str. 17-228, 278-304)

Dziwięciu pracownikom socjalnym dopiero w trakcie kontroli w zakresach czynności powierzono obowiązki związane ze sporządzaniem, przeprowadzaniem oraz oceną realizacji działań ustalonych w kontraktach socjalnych. Dwóch pracowników socjalnych, mimo wykonywania ww. obowiązków, nie miało ich wpisanych do zakresów czynności. (dowód: akta kontroli str. 17-228)

Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej Danuta Błaszczuk wyjaśniła: *pracownicy socjalni z wieloletnim stażem pracy posiadali zakresy czynności, które otrzymali w chwili podjęcia zatrudnienia. Pracownicy na bieżąco zapoznawani byli ze zmianami*

² Dz. U. 2013 r. poz. 182 ze zm.

ustawy o pomocy społecznej poprzez szkolenia i wewnętrzne narady. W toku kontroli uznano, że stare zakresy czynności i szereg aneksów należy zmienić, dlatego od 6 marca 2013 r. pracownicy uzyskali nowe zakresy czynności. (dowód: akta kontroli str. 306-308)

W latach 2011-2012 burmistrz Miasta i Gminy Busko-Zdrój nie przeprowadzał w M-GOPS kontroli obejmujących swoim zakresem system kontraktów socjalnych oraz współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Busku-Zdroju. Natomiast od 23 września do 3 października 2011 r. Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego w Kielcach, Biuro Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przeprowadziło kontrolę projektu pn. „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość”. Kontrolujący nie wniesli uwagi do realizacji programu w ramach, którego zostało zawartych 167 kontraktów socjalnych. (dowód: akta kontroli str. 229-235)

Z przeprowadzonych ankiet wśród pracowników socjalnych M-GOPS wynika, że największym problemem, występującym przy wykorzystywaniu przez M-GOPS kontraktów socjalnych jest niejasny charakter prawny tego dokumentu, a także brak konsekwencji wobec osób nierealizujących zawarty kontrakt. Nie określono ich zdaniem czasu – okresu odmowy, wstrzymania, przyznania świadczenia pieniężnego w przypadku braku realizacji przez klienta kontraktu socjalnego. Za najtrudniejsze etapy przygotowania i realizacji kontraktu socjalnego uznali oni opracowanie planu działania i celów do realizacji. Ich zdaniem, dla poprawienia skuteczności realizacji kontraktów socjalnych należy zwrócić uwagę na jakość, a nie ilość kontraktów socjalnych, zwiększyć liczbę szkoleń dotyczących tego instrumentu oraz ujednolicić standardy wypełniania, prowadzenia i oceny realizacji kontraktu socjalnego. (dowód: akta kontroli str. 236-239)

Dyrektor Zofia Guz stwierdziła: *W zakresie skutecznego wykorzystania kontraktów socjalnych pracownicy socjalni napotykają na trudności: niechęci ze strony klientów, ograniczenia finansowe, brak współpracy instytucji, które mogłyby pomóc przy realizacji kontraktu, brak przepisów prawa na które mógłby się powołać pracownik socjalny odmawiający świadczenia po zerwanym kontrakcie, brak motywacji ze strony klientów do podejmowania działań w celu poprawy własnej sytuacji życiowej. (dowód: akta kontroli str. 1403-1411)*

1.3. W dniu 31 stycznia 2011 r. M-GOPS zawarł porozumienie z PUP, które obowiązywało do 31 grudnia 2011 r. Identycznej treści porozumienie zostało zawarte w dniu 5 marca 2012 r. z datą obowiązywania do dnia 31 grudnia 2012 r. Zawarte porozumienia odpowiadają postanowieniom ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy³ oraz *Wytycznych dla powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej w zakresie współpracy przy podejmowaniu działań na rzecz osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. (dowód: akta kontroli str. 240-249)*

Z informacji uzyskanych od dyrektora PUP wynika, że zawarte porozumienia z M-GOPS, realizowane były zgodnie z ich treścią. (dowód: akta kontroli str. 309-314)

Z wyjaśnień złożonych przez czterech pracowników realizujących kontrakty socjalne typu B wynika, że współpraca Ośrodka z PUP w badanym okresie polegała na występowaniu przez pracownika socjalnego z wnioskiem na piśmie do PUP o wydanie skierowania dla osoby, która ubiegała się o udział w kontrakcie socjalnym. (dowód: akta kontroli str. 1105-1110)

Z informacji przekazanych od dyrektora PUP wynika, że M-GOPS w latach 2011-2012 nie występował do PUP z prośbą o przekazanie informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Również Ośrodek nie występował do PUP z zapytaniem, czy zawody, w których w 2011 r. i w 2012 r. prowadził szkolenia, były zawodami deficytowymi czy nadwyżkowymi. (dowód: akta kontroli str. 309-314)

Zawieranie kontraktów związanych z podnoszeniem kwalifikacji odbywało się na zasadzie zgłoszeń podopiecznych Ośrodka oraz na podstawie rozmów prowadzonych przez pracowników socjalnych. Liczba zgłoszeń była podstawą do organizacji kursów i szkoleń

³ Dz. U z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.

zawodowych realizowanych w latach 2011-2012. (dowód: akta kontroli str. 250-278, 277, 315-318)

Dyrektor M-GOPS, Zofia Guz wyjaśniła, że współpracę z PUP prowadzono na podstawie podpisanych porozumień dotyczących realizacji kontraktów socjalnych. Za współpracę z PUP odpowiadali czterej pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku i obsługujący Biuro Projektu Systemowego. Współpraca polegała na kontaktach osobistych i telefonicznych oraz korzystaniu ze stron internetowych PUP w celu zapoznania się z ofertami pracy oraz statystykami dotyczącymi poziomu bezrobocia w powiecie buskim. (dowód: akta kontroli str. 1412)

1.4. W M-GOPS nie prowadzono analiz badawczych pozwalających na wyodrębnienie grup osób o określonych deficytach, które należałoby objąć kontraktami socjalnymi. (dowód: akta kontroli str. 305)

Kierownik Danuta Błaszczuk wyjaśniła: *Przy naborze kandydatów do kontraktów socjalnych opierano się na wiedzy pracowników socjalnych i uznawano, że ta wiedza jest wystarczająca aby zakwalifikować klienta do kontraktu.* (dowód: akta kontroli str. 306-308)

W wyniku kontroli stwierdzono, że w latach 2011-2012 kontrakty socjalne zawierano z osobami znajdującymi się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (według art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁴), tj. z osobami, które były bezrobotnymi do 25 roku życia, długotrwale bezrobotnymi albo po zakończeniu kontraktu socjalnego albo z kobietami, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotnymi powyżej 50 roku życia, bezrobotnymi bez kwalifikacji, doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, osobami bezrobotnymi, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia. [Dowód: akta kontroli str. 305]

Dyrektor Zofia Guz wyjaśniła: *Pracownicy socjalni zatrudnieni w ramach projektu systemowego podpisali tylko po jednym kontrakcie socjalnym typu B, ponieważ napotykali na dużą niechęć ze strony beneficjentów. Ten rodzaj kontraktów socjalnych wiązał się z większym zaangażowaniem z ich strony. Pracownicy niechętnie podejmują decyzję zawarcia kontraktu socjalnego typu B, obawiając się niepowodzenia w osiąganiu założeń kontraktu, ze względu na trudny rynek pracy oraz brak własnych doświadczeń w realizacji kontraktu typu B. W związku z tym ograniczali zawieranie tego typu kontraktów z beneficjentami projektu.* (dowód: akta kontroli str. 1403-1411)

1.5. Każdy z 40 badanych kontraktów poprzedzony był przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego lub uzupełnieniem dotychczasowego wywiadu, zgodnie z rozporządzeniami Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011 r. i 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego⁵, które pozwalało na ocenę sytuacji życiowej i ustalenie planu pracy socjalnej, w tym wskazanie przyczyn trudnej sytuacji życiowej, możliwości pozwalających na rozwiązanie tej sytuacji. (dowód: akta kontroli str. 557-984)

Badane kontrakty sporządzone były przez pracowników socjalnych odręcznie, z podaniem oceny sytuacji życiowej klienta Ośrodka. Zawarte informacje w kontrakcie były zgodne z danymi z przeprowadzonych wywiadów środowiskowych. Z wyjaśnień złożonych przez pracowników socjalnych wynika, że współpraca z beneficjentem polegała na ustalaniu celu głównego i celów szczegółowych, jak również wspólnego wyznaczania działań pozwalających na realizację zamierzonych celów. Cele główne opisane w kontraktach zostały zrealizowane w wyznaczonych terminach, co nie było równoznaczne z osiągnięciem efektu. (dowód: akta kontroli str. 985-1104)

Z 40 losowo wybranych do badania kontraktów socjalnych wynika, że 20 osób, które uczestniczyły w kontraktach socjalnych typu A realizowanych w ramach środków własnych Ośrodka, znajdowały się w trudnej sytuacji życiowej. Byli to bezrobotni zarejestrowani w PUP bez prawa do zasiłku, osoby nadużywające alkoholu o nieustabilizowanej sytuacji rodzinnej oraz osoby niepełnosprawne. Pozostałe 20 osób realizowało kontrakty socjalne

⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2011 r. Nr 27, poz. 138 i Dz. U. z 2012, poz. 712.

w ramach środków z EFS, z czego sześć posiadało skierowania z PUP, jako osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, 14 osób nie posiadało skierowań, natomiast spełniało warunki do uczestnictwa w kontrakcie socjalnym na zasadach określonych w art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (15 osób realizowało kontrakty typu A, a pięć osób kontrakty typu B). (dowód: akta kontroli str. 319-556)

Dyrektor Zofia Guz wyjaśniła: *Po przeprowadzonej diagnozie rodziny, pracownik socjalny wspólnie z zainteresowanym decydował o przystąpieniu klienta do kontraktu socjalnego. Przede wszystkim do udziału w kontrakcie socjalnym kierowane były osoby długotrwale bezrobotne, korzystające systematycznie z pomocy Ośrodka i niewykazujące ze swej strony aktywności w poszukiwaniu pracy. Ośrodek nie posiada wypracowanych procedur dotyczących kierowania i selekcji klientów do kontraktów socjalnych. Kontrakt socjalny z beneficjentami projektu systemowego został zawarty po wcześniejszej rekrutacji do poszczególnych kursów. Na podstawie utworzonej listy, z osobami zawierany jest kontrakt socjalny*". (dowód: akta kontroli str. 1403-1411)

Z 20 losowo wybranych kontraktów socjalnych zawartych w ramach projektu systemowego „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość” wynika, że kontrakty zostały prawidłowo przygotowane. Dla ww. kontraktów socjalnych wyznaczono dwa cele główne – uczestnictwo w kursie zawodowym oraz uczestnictwo w grupach wsparcia. Za końcowy efekt uznawano: zmianę postawy życiowej dotyczącej zaprzestania nadużywania alkoholu, zwiększenie szansy na podjęcie pracy, przezwyciężenie problemów opiekuńczo-wychowawczych, wzrost poczucia własnej wartości. (dowód: akta kontroli str. 985-1104)

Z 40 adresatów kontraktów socjalnych, do których wysłano pisma dotyczące wypełnienia ankiety związane z realizacją kontraktów, odpowiedziało 14 osób. Z analizy wynika, że 13 osób uznało, że w sposób prawidłowy i właściwie zostały określone cele kontraktu oraz sposób działania. Jedna osoba uznała, że nie można było postawić prawdziwej diagnozy skoro na rynku nie ma pracy. Poza jedną osobą, która uznała, że współpraca z pracownikiem socjalnym ograniczyła się do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, zostawienia kontraktu i uzyskania w ciągu miesiąca 15 podpisów i pieczętek w zakładach pracy, gdzie szukała pracy, pozostali uznali, że współpraca z pracownikiem socjalnym układała się prawidłowo i uznano ją za wystarczającą. Wszyscy respondenci stwierdzili, że mimo realizacji kontraktu nie udało się przełamać trudnej sytuacji życiowej. Każda z 14 osób nadal korzysta z pomocy finansowej M-GOPS. Siedmiu ankietowanych uznało, że nie miało żadnych problemów związanych z realizacją kontraktu socjalnego. Trzech uznało, że trudność sprawiał im dojazd na zajęcia i spotkania z doradcami zawodowymi lub na zajęcia w ramach prowadzonych kursów. Za największą trudność jedna z osób uznała rozmowę z doradcą zawodowym. Przełamanie wstydu, że jest się w trudnej sytuacji życiowej uznała jedna osoba za najtrudniejsze przy realizacji kontraktu socjalnego. Jedna osoba realizująca kontrakt uznała, że najtrudniejsze było w trakcie jego realizacji przezwyciężenie stresu, jaki wywierają pracownicy socjalni, typu - *jak pani nie zbierze 15 pieczętek to wstrzymamy zasiłek celowy i więcej pani nie dostanie*. Badani beneficjenci uznali, że najbardziej byli zadowoleni z prowadzonych szkoleń, spotkań z doradcą zawodowym, terapeutą i psychologiem. Ankietowani uznali, że realizację kontraktów socjalnych można poprawić poprzez przeszkolenie pracowników socjalnych w zakresie zawierania i realizacji kontraktów socjalnych, zwiększenie pomocy finansowej jako bodźca do realizacji kontraktu socjalnego, większy udział pracowników socjalnych w udzielaniu pomocy socjalnej. Jedna z osób uznała, że pracownicy socjalni powinni uczestniczyć w poszukiwaniu pracy dla bezrobotnych realizujących kontrakty socjalne. Natomiast trzy osoby uznały, że nie należy wprowadzać żadnych zmian do sposobu realizacji kontraktów, a pięć osób nie miało zdania na ten temat. (dowód: akta kontroli str. 1388-1400)

1.6. Badane kontrakty socjalne zrealizowane w latach 2011-2012 w ramach projektu systemowego „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość”, zawierano z beneficjentami korzystającymi z pomocy Ośrodka na następujący czas: do jednego miesiąca – 11 kontraktów, na trzy miesiące – jeden kontrakt oraz na 10 miesięcy - osiem kontraktów. Kontrakty obejmowały działania mające na celu: uczestnictwo i ukończenie szkoleń zawodowych dla 11 osób oraz udział w grupach wsparcia dla dziewięciu osób. Kontrakty realizowane bez udziału środków z EFS (w badanej grupie 20 kontraktów) zawarto na okres

od jednego do dziewięciu miesięcy, w tym na okres jednego miesiąca kontrakt podpisało 11 osób, na okres dwóch miesięcy dwie osoby i po jednej osobie na okres trzech, czterech, pięciu, sześciu i dziewięciu miesięcy. (dowód: akta kontroli str. 985-1104)

1.7. W latach objętych kontrolą pracownicy socjalni dokonali zmian w dwóch zawartych kontraktach. Zmiany związane były z przesunięciem realizacji postanowień końcowych kontraktu i zostały zrealizowane. (dowód: akta kontroli str. 1111)

Ustalone
nieprawidłowości

Mimo obowiązku wynikającego z rozporządzeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru kontraktu socjalnego pracownicy socjalni w sposób nierzetelny wypełniali kontrakt socjalny. Z 40 badanych kontraktów, w 14 poza określeniem celu głównego i działań szczegółowych nie określono efektu, jaki miał być uzyskany w wyniku realizacji kontraktu. We wszystkich tych przypadkach uznano, że cel główny kontraktu jest równoznaczny z uzyskaniem efektu. W takich kontraktach jak: wzmocnienie aktywności zawodowej w celu uzyskania zatrudnienia, poszukiwanie pracy – uzyskanie zatrudnienia, podjęcie pracy zawodowej, poszukiwanie pracy, podjęcie stałej pracy, strony uznały, że podstawowymi działaniami będą uczestnictwo w spotkaniach z doradcą zawodowym, psychologiem oraz bezpośredni kontakt beneficjentów z pracodawcami poświadczonymi w tzw. Karcie Aktywności Zawodowej. Podjęte działania przez beneficjentów uznawano za wywiązanie się z kontraktu socjalnego. Żadna z ww. 14 osób nie uzyskała zatrudnienia i była nadal klientem M-GOPS. (dowód: akta kontroli str. 985-1104)

Dyrektor M-GOPS, Zofia Guz wyjaśniła: „Pracownicy socjalni wypełniając druk kontraktu socjalnego uznawali, iż cel główny zapisywany w kontrakcie jest również efektem, osiągniętym w ramach podejmowanych działań ustalonych z klientem. W związku z błędną interpretacją przepisu pracownicy socjalni zobowiązani zostali do umieszczania w zawieranych kontraktach efektu jaki ma być osiągnięty w ramach podejmowanych działań przez beneficjenta”. (dowód: akta kontroli str. 1412)

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymywanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchyleniu decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymaniu świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Mimo powyższego obowiązku, zawartego w każdym podpisanym kontrakcie socjalnym, Dyrektor M-GOPS w Busku-Zdroju nie wystąpiła z żadnymi konsekwencjami wobec osób, które zerwały kontrakt z własnej przyczyny. (dowód: akta kontroli str. 1226)

W 2011 r. beneficjenci zerwali realizację dziewięciu kontraktów. Głównymi przyczynami było: nie zgłaszanie się beneficjentów w wyznaczonych terminach oraz całkowity brak kontaktu, podjęcie pracy przez dwóch uczestników kontraktu, w trakcie jego realizacji, zły stan zdrowia trzech beneficjentów. W 2012 beneficjenci zerwali trzy zawarte kontrakty socjalne, z powodu: nadużywania alkoholu, nie zgłaszania się w wyznaczone miejsca i całkowity brak kontaktu z pracownikiem socjalnym. (dowód: akta kontroli str. 1112-1225)

Dyrektor M-GOPS Zofii Guz wyjaśniła: „Główną przyczyną niewyciągnięcia konsekwencji wynikających z art. 11 ustawy o pomocy społecznej wobec osób, które zerwały kontrakt socjalny była ciężka sytuacja ich rodzin i osób na utrzymaniu klienta z którym zawarty był kontrakt socjalny. Z doświadczenia pracowników wynika, iż przypadki zerwania kontraktu socjalnego są sporadyczne. Na 255 zawartych kontraktów w 2011 r. zerwano 9 kontraktów socjalnych, a w w 2012 r. na 164 zawarte kontrakty zerwano trzy. Do zerwania kontraktów dochodzi w pierwszej fazie szkoleń, gdzie poniesione koszty były znikome, a rezygnująca osoba zostawała zastąpiona inną z listy rezerwowej” (dowód: akta kontroli str. 1403-1411)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie,⁶ mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Opis stanu
faktycznego

2. Efekty realizacji kontraktów socjalnych

2.1. Z wyjaśnienia Kierownik Danuty Błaszczyk wynika, że poza oceną efektów kontraktów socjalnych realizowanych z dofinansowaniem ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nie dokonywano oceny efektów zawieranych kontraktów socjalnych z wykorzystaniem środków własnych. Również pracownicy socjalni nie uczestniczyli w spotkaniach, na których dokonywana by była ocena uzyskanych efektów zawieranych kontraktów socjalnych. (dowód: akta kontroli str. 306-308, 1105-1110)

W związku z realizacją od 2008 r. projektu systemowego pt. „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość” w ramach POKL Priorytet VII Promocja integracji społecznej w poddziałaniu 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, M-GOPS we wnioskach o płatność zawierał informacje dotyczące wykonania wskaźników efektywności. Z bilansu postępu rzeczowego za 2011 r. wynika, że stopień realizacji wskaźnika dotyczącego liczby klientów pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach efektywnej integracji wyniósł 106,8%. Po uwzględnieniu poprawki liczby osób, które zakończyły udział w projektach ze 168 do 162 osób, wskaźnik ten wyniósł 104,8%. Natomiast stopień realizacji wskaźnika dotyczącego liczby klientów objętych kontraktami społecznymi wyniósł 115,67%. Natomiast przy uwzględnieniu poprawki, że faktycznie w 2011 r. kontraktami społecznymi objęto 168 osób, a nie 182 osoby jak wykazano w bilansie, wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 108,1%. Natomiast 98,2% wyniósł stopień realizacji wskaźnika dotyczącego liczby osób, które uzyskały certyfikat o ukończeniu szkoleń zawodowych. W 2012 r. stopień realizacji ww. wskaźników ukształtował się na poziomie 99,24% oraz 100%. Również w 100% zrealizowano wskaźnik dotyczący liczby osób, które uzyskały certyfikat ukończenia szkoleń zawodowych. (dowód: akta kontroli str. 1227-1247, 1248-1274)

2.2. Z przedstawionej aktualnej sytuacji beneficjentów kontraktów z lat 2006 – 2012 wynika, że w ww. okresie M-GOPS podpisał kontrakty socjalne z 673 beneficjentami, z których 658 zakończyły się pozytywnie. Z danych na dzień 1 lutego 2013 r. wynika, że 166 osób było usamodzielnionych, tzn. nie korzystało z pomocy społecznej. W 2011 r. z 255 kontraktów socjalnych usamodzielnienie uzyskały 43 osoby, w tym 30 osób, które realizowały kontrakty w ramach środków z EFS. Natomiast ze 164 kontraktów realizowanych w 2012 r. usamodzielnienie uzyskało 30 osób, w tym 21 osób, które realizowały kontrakty w ramach środków z EFS. (dowód: akta kontroli str. 1275)

Z informacji uzyskanych z PUP wynika, że ze 166 osób, które usamodzielnili się według danych z M-GOPS, 116 osób nie figurowało w rejestrze bezrobotnych na dzień 1 lutego 2013 r. Natomiast 50 osób ponownie zarejestrowało się w Urzędzie Pracy, jako osoby bezrobotne. (dowód: akta kontroli str. 1276-1293)

2.3. Z analizy ankiet 40 losowo wybranych beneficjentów kontraktów socjalnych zawartych w latach 2011 – 2012 wynika, że działania ewaluacyjne prowadzone były wobec 12 osób, które zakończyły kontrakt socjalny i korzystały z dalszego ciągu z pomocy socjalnej Ośrodka. Działania te polegają na kontaktach telefonicznych oraz spotkaniach na prośbę byłych beneficjentów z pracownikami socjalnymi. (dowód: akta kontroli str. 985-1104)

Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej Danuta Błaszczyk wyjaśniła: *W M-GOPS nie wypracowano jednoznacznych metod w zakresie monitorowania trwałości i skuteczności ekonomicznego usamodzielniania się absolwentów kontraktów socjalnych. Zazwyczaj monitoring odbywa się poprzez indywidualne kontakty pracowników socjalnych z klientem Ośrodka, były to kontakty w formie rozmów telefonicznych oraz indywidualnych odwiedzin klienta w Ośrodku. M-GOPS nie występował do PUP o informacje dot. ponownego rejestrowania się absolwentów jako osoby bezrobotne, ponieważ w wyniku indywidualnych kontaktów z absolwentami w większości takie informacje były w posiadaniu pracownika socjalnego.* (dowód: akta kontroli str. 306-308)

Z 20 osób, które zawarły kontrakt socjalny w ramach EFS, 11 uczestniczyło w kursach zawodowych, a 10 ukończyło kurs uzyskując certyfikat. Jeden z uczestników nie ukończył kursu, ponieważ w trakcie jego trwania podjął pracę. Osoba ta nie otrzymała wsparcia finansowego. Pozostałe dziewięć osób, które podpisały kontrakty socjalne uczestniczyły w tzw. grupach wsparcia m.in.: osób współzależniowych, bezdomnych i zagrożonych

bezdolnością oraz rodzin z problemami wychowawczymi. Wszystkie osoby, które zakończyły kontrakt socjalny korzystały ze wsparcia finansowego w postaci dopłat ze środków EFS, zasiłków celowych oraz zasiłków okresowych. Dla ww. uczestników wypłacono ogółem 16.300 zł. Z ww. 20 osobowej grupy, sześć osób nie korzystało z pomocy finansowej M-GOPS, z czego dwie osoby w związku z podjęciem pracy. (dowód: akta kontroli str. 1294-1301)

W okresie realizacji kontraktów socjalnych w ramach środków własnych, M-GOPS wypłacił ich uczestnikom łącznie 15.202 zł, w tym: na zasiłki celowe z przeznaczeniem na zakup żywności, odzieży i opału - 2.841,73 zł, zasiłki okresowe - 8.011,02 zł oraz na korzystanie z dożywiania w stołówce Ośrodka i stołówkach szkolnych - 4.349,50 zł. Natomiast w ramach realizacji kontraktów finansowanych z EFS uczestnicy otrzymali wsparcie finansowe łącznie w kwocie 84.228,73 zł, w tym: na zasiłki celowe 19.468,41 zł oraz na zasiłki okresowe 64.760,32 zł. (dowód: akta kontroli str. 1302-1318)

2.4. W latach 2011 – 2012 zorganizowano osiem kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe. (dowód: akta kontroli str. 1319-1336)

Ustalone
nieprawidłowości

Dane rzeczowe zawarte w bilansie realizacji projektu systemowego „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość” były niezgodne z danymi, jakie zostały zrealizowane w 2011 r. Zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie projektu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na 2011 r., planowano zawarcie 167 kontraktów socjalnych. Faktycznie w okresie trwania projektu zawarto 168 kontraktów, ze 167 osobami (z jedną osobą zawarto dwa kontrakty, osoba ta uczestniczyła w grupie wsparcia osób współzależniowanych oraz w zajęciach szkolnych dla osób pracujących). W trakcie roku pięciu beneficjentów zrezygnowało z uczestnictwa w kursach zawodowych (cztery osoby) i w grupie wsparcia (jedna osoba). W bilansie zawarto informację, że w 2011 r. liczba klientów pomocy społecznej, którzy ukończyli udział w projektach aktywnej integracji wynosi 168 osób, tj. o sześć osób więcej niż faktycznie zrealizowano. Również zawyżono liczbę klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi z faktycznie zawartych kontraktów socjalnych przez 167 osób do 182, tj. o 15 osób.

W bilansie realizacji projektu systemowego za 2012 r. przedstawiono faktyczną realizację programu w zakresie zawartych kontraktów socjalnych. W 2012 r. kontaktami społecznymi objęto 101 osób. Zawyżono natomiast liczbę osób, która ukończyła kursy zawodowe i otrzymała certyfikaty. Faktycznie kursy zawodowe ukończyło 59 osób, jedna osoba nie ukończyła nauki, tym samym nie zrealizowała zawartego kontraktu socjalnego. W złożonym bilansie wykazano, że certyfikaty o ukończeniu szkoleń zawodowych uzyskało 60 osób, zawyżając dane w bilansie o jedną osobę. Zgodnie z zawartymi kontraktami 59 osób uzyskało certyfikaty o ukończeniu szkoleń zawodowych. W ramach zawartych kontraktów 41 osób objętych zostało grupami wsparcia i dane te są zgodne z danymi wykazanymi w bilansie realizacji projektu za 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1227-1247)

Kierownik projektu Danuta Wołczyńska wyjaśniła, że błędnie wpisała dane w kolumnach dotyczących udziału klientów pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach aktywnej integracji oraz w pozycji dotyczącej liczby klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi. (dowód: akta kontroli str. 1387)

Dyrektor Zofia Guz wyjaśniła: „Co roku Ośrodek sporządza bilans realizacji projektu, który jest weryfikowany i sprawdzany przez księgowego projektu oraz koordynatora projektu. Błędy które zostały wykazane wcześniej, nie zostały zauważone. Obecnie został o nich powiadomiony opiekun z ŚBRR, do którego przesłano pismo z informacją, iż błędy zostaną poprawione w bilansie za rok 2013 oraz w najbliższym wniosku o płatność sporządzanym w maju 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1403-1411)

Spośród ośmiu kursów zorganizowanych przez M-GOPS w Busku-Zdroju w latach 2011 – 2012 podnoszących kwalifikacje zawodowe uczestników kontraktów socjalnych trzy kursy: catering – organizacja przyjęć okolicznościowych, teoria ceramiki, technolog robót wykończeniowych, ogółem 50 osób, były kursami w zawodach nadwyżkowych. Według danych PUP brak było ofert, jak i osób zainteresowanych pracą w zawodzie wikliniarz, kurs przygotowujący dla którego zorganizowano w 2011 r. Zorganizowany także w tym roku kurs przygotowujący do zawodu spawacza blach i rur metodą MAG (13 osób) okazał się zawodem zrównoważonym. (dowód: akta kontroli str. 309-314, 1319-1336)

Dyrektor M-GOPS Zofia Guz wyjaśniła: „Planując kursy zawodowe w ramach realizacji projektu systemowego brano pod uwagę sugestie klientów M-GOPS po wypełnieniu przez nich ankiet, w których przedstawiali propozycje zawodów, a także zapotrzebowanie rynku lokalnego na wyroby rękodzieła. Wykorzystywano również informacje na stronach internetowych PUP w Busku-Zdroju, biorąc pod uwagę ilość ofert pracy w danym zawodzie. Opracowanie projektu odbywa się pod koniec roku poprzedzającego jego realizację. W związku z powyższym informacje dotyczące zapotrzebowania na miejsca pracy ulegają dezaktualizacji do czasu rozpoczęcia kursów zawodowych” (dowód: akta kontroli str. 1403-1411)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Brak wypracowanych metod w zakresie monitorowania trwałości i skuteczności ekonomicznego usamodzielniania się absolwentów kontraktów socjalnych, powoduje, że M-GOPS nie ma rozeznania, co do dalszych losów osób które były jego klientami, w tym szczególnie danych dotyczących aktywizacji zawodowej.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

3. Wykorzystanie środków finansowych na realizację kontraktów socjalnych oraz wypłatę świadczeń dla beneficjentów

Opis stanu
faktycznego

3.1. Zarówno w projekcie planu finansowego M-GOPS na 2011 r., jak i na 2012 r. nie przewidziano wydatków związanych z zawieraniem i realizacją kontraktów socjalnych. W planach finansowych ujęto wydatki związane z wypłatą zasiłków celowych, okresowych oraz przewidywanych wydatków na tzw. dożywianie w stołówce M-GOPS oraz stołówkach szkolnych. Z powyższych świadczeń, w trakcie trwania kontraktów socjalnych korzystali ich uczestnicy. Podstawowymi źródłami finansowania kontraktów socjalnych w latach 2011 – 2012 były środki Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środki gminy, jako wkład własny do realizowanych projektów. W 2011 r. wysokość wydatkowanych środków z EFS na realizację kontraktów socjalnych typu A zawartych w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej wyniosła 604.931 zł oraz wkład własny w kwocie 70.747 zł. Na realizację kontraktu socjalnego typu B, tj. zawartego w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu danej osoby przeznaczono ze środków EFS kwotę 3.644 zł oraz kwotę 650 zł jako wkład własny.

W 2012 r. wysokość wydatkowanych środków na realizację kontraktów socjalnych w ramach środków EFS i zabezpieczonego wkładu własnego wydatkowano ogółem kwotę 583.552 zł, w tym na kontrakty socjalne typu A wydatkowano kwotę 501.594 zł oraz środki w ramach wkładu własnego na kwotę 59.073 zł. Na realizację czterech kontraktów typu B wydatkowano kwotę 20.684 zł ze środków EFS oraz 2.200 zł, jako wkład własny gminy. Środki finansowe wydatkowane zostały zgodnie z planem wydatkowania środków finansowych na realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa. (dowód: akta kontroli str. 1248-1274, 1337)

Na realizację 88 kontraktów socjalnych typu A w 2011 r. i 63 w 2012 r. z klientami korzystającymi z pomocy społecznej M-GOPS przeznaczano środki własne na wypłatę zasiłków celowych, zasiłków okresowych oraz pomocy w naturze, zagwarantowane w budżecie M-GOPS. Środki finansowe wypłacane były na podstawie przeprowadzanych wywiadów środowiskowych sporządzanych przez pracowników socjalnych. W ewidencji księgowej nie wyodrębniano ww. środków, jako przeznaczanych na wsparcie klienta realizującego kontrakt socjalny. W 2011 r. M-GOPS na różnego rodzaju zasiłki wydatkował na wszystkich podopiecznych kwotę 992.873 zł, a w 2012 r. kwotę 976.600 zł. (dowód: akta kontroli str. 1338)

W 2011 r. na realizację zawartych kontraktów, najwyższą kwotę wynoszącą 145.840 zł wydatkowano na szkolenie zawodowe – podnoszenie kwalifikacji 58 osób. Na uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych dla 82 uczestników kontraktów wydatkowano kwotę 82.560,84 zł. Uczestnictwo w grupach wsparcia oraz grupach samopomocowych dla 48 osób uczestników kontraktów socjalnych, wydatkowano kwotę 118.540 zł. Świadczenia wypłacone dla 123 uczestników kontraktów socjalnych wyniosły kwotę 71.397 zł. Kwotę

30.000 zł wypłacono na zdobycie umiejętności poszukiwania pracy. Na inne działania związane z uzupełnianiem wykształcenia wydatkowano kwotę 25.000 zł. W 2012 r. wydatkowane środki finansowe na świadczenia rzeczowe były podobne do wydatków realizowanych w 2011 r. Na szkolenie zawodowe dla 45 uczestników kontraktów wydatkowano 139.000 zł, na uczestnictwo w grupach wsparcia i grupach samopomocowych dla 41 osób wydatkowano 117.600 zł. Za uczestnictwo w kursach podnoszących ogólne kwalifikacje wydatkowano 64.000 zł. Świadczenia wypłacone beneficjentom wyniosły 61,273 zł. Uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych dla 41 osób wyniosło 37.000 zł. Wydatkowane środki finansowe były zgodne z ewidencją księgową prowadzoną dla realizacji programów z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej. (dowód: akta kontroli str. 1339)

3.2. W poszczególnych latach objętych kontrolą, zgodnie z zarządzeniami dyrektora M-GOPS w sprawie realizacji projektu systemowego pn. „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość” ustalano organizację rachunkowości realizowanego projektu. W ewidencji księgowej wyodrębniono ewidencję księgową, poprzez założenie odrębnych kont, tj. konta kosztów 400, 401-4, 402-4, 404-4, 405-4,, 409-3 oraz konta wydatków 138-2. Na koncie pozabilansowym 225 księgowany jest VAT z zapłaconych faktur. Wkład własny do projektu realizowany był w dziale 852 rozdziale 85214 § 3119 z rachunku podstawowego M-GOPS. W zarządzeniu z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie realizacji w 2012 r. projektu systemowego pn. „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość” dokonano zmiany polegającej na tym, że w miejsce dotychczas obowiązujących kont wydatków 138-2 stosuje się konta wydatków 130-8. Natomiast wpływ środków na realizację projektu systemowego ewidencjonuje się na koncie 130-7. (dowód: akta kontroli str. 1340-1345)

Zgodnie z planem wydatkowania środków finansowych przewidzianych na realizację projektu „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość” na 2011 r. postanowiono, że realizacja ww. projektu jest finansowana ze środków publicznych w oparciu o ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷. Wykonawca został wybrany w trybie przetargu nieograniczonego. Postanowienia zawartej umowy są zgodne z postanowieniami zawartymi w ofercie Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Kielcach, który wygrał przetarg. Podobnie w 2012 r. do przetargu nieograniczonego przystąpił tak jak w 2011 r. jeden oferent, tj. Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach z ceną brutto 440.000 zł. W dniu 16 maja 2012 r. została podpisana umowa na warunkach określonych w ofercie Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Kielcach. Na przeprowadzenie trzech szkoleń w ramach projektu przewidziano kwotę 185.000 zł. (dowód: akta kontroli str. 1346-1358, 1359-1376)

Na podstawie wystawionych faktur przez Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach ustalono, że koszt przeprowadzonych szkoleń zawodowych w 2011 r. wyniósł 174.500 zł, a w 2012 r. na realizację szkoleń zawodowych wydatkowano kwotę 185.000 zł. Wydatki na realizację szkoleń zawodowych w 2011 r. i w 2012 r. są zgodne z wydatkami zawartymi w podpisanych umowach na ich realizację. (dowód: akta kontroli str. 1377-1386)

Z ewidencji księgowej wynika, że środki przekazane przez gminę, jako wkład własny w 2011 r. w kwocie 71. 397,16 zł stanowiły 10,52 %. Natomiast w 2012 r. wniesiona, jako wkład własny, kwota 61.273 zł, stanowiła 10,54 %. W ramach wkładu własnego realizowane były wypłaty zasiłków celowych oraz tzw. specjalnych zasiłków celowych dla beneficjentów, z którymi zawarto kontrakty socjalne w ramach realizacji projektu. (dowód: akta kontroli str. 1319-1336)

3.3. W okresie objętym kontrolą dla uczestników kontraktów socjalnych realizowanych w ramach EFS wypłacono ogółem świadczenia pieniężne na kwotę 132.668 zł, w tym na realizację 167 kontraktów socjalnych w 2011 r. wypłacono kwotę 71.395 zł, w tym na kontrakty typu A - 70.747 zł i typu B - 650 zł. W 2012 r. na realizację 101 kontraktów socjalnych realizowanych w ramach EFS wydatkowano ogółem kwotę 61.272,96 zł, w tym na kontrakty socjalne typu A - 59.072,96 zł, a na kontrakty socjalne typu B - 2.200 zł. Wypłata świadczeń pieniężnych dotyczyła zasiłków celowych i związana była ze zwrotem kosztów dojazdu na zajęcia szkoleniowe, doradcze i terapeutyczne, jak również na zakup odzieży oraz zasiłków celowych specjalnych przyznawanych uczestnikom projektu, którzy przekraczali kryterium dochodowe (477 zł dla osoby samotnej oraz 351 zł na każdą osobę

⁷ Dz. U. z 2010 r. nr 113, poz. 759 ze zm.)

w rodzinie). W latach 2011 – 2012 pracownicy socjalni M-GOPS w Busku-Zdroju podpisali z podopiecznymi M-GOPS.151 kontraktów socjalnych typu A w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej. W trakcie trwania kontraktu uczestnicy otrzymywali świadczenia pieniężne w postaci zasiłków celowych, zasiłków okresowych oraz dożywiania w stołówce M-GOPS, jak również w stołówkach szkolnych. Ogółem w 2011 r. wypłacono pomoc pieniężną w kwocie 70.535 zł, w tym zasiłki celowe na kwotę 11.766 zł, na zasiłki okresowe kwotę 35.369 zł oraz na pomoc w formie dożywiania kwotę 23.400 zł. Natomiast w 2012 r. uczestnikom kontraktów socjalnych wypłacono ogółem pomoc w kwocie 52.413 zł, w tym na zasiłki celowe przeznaczono - 7.702 zł, na zasiłki okresowe - 31.391 zł oraz na dożywianie - 13.319 zł. (dowód: akta kontroli str. 1294, 1302-1316)

3.4. W okresie objętym kontrolą M-GOPS opłacił tylko składkę zdrowotną dla 14 osób, które realizowały kontrakty socjalne w 2012 r. przez okres powyżej 30 dni, zgodnie z art. 108 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. W pozostałych przypadkach kontrakty socjalne realizowane były poniżej 30 dni. (dowód: akta kontroli str. 1294-1301)

3.5. Średni jednostkowy przeciętny koszt kontraktu socjalnego na osobę realizowanego w ramach środków EFS wyniósł w 2011 r. 4.072 zł. Natomiast w 2012 r. koszt ten wzrósł do kwoty 5.778 zł. Jednostkowy przeciętny koszt w przeliczeniu na beneficjentów, którzy usamodzielnili się w wyniku realizacji kontraktów i nie korzystają ze świadczeń M-GOPS wyniósł w 2011 r. - 22.666 zł. W 2012 r. koszt ten wzrósł do kwoty 27.788,20 zł. Wyżej wyliczone przeciętne koszty jednostkowe dla kontraktów typu A i B były identyczne. (dowód: akta kontroli str. 1294-1301)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸, wnioskuje o:

1. Podejmowanie działań zmierzających do dostosowania kursów w zakresie podnoszenia kwalifikacji przez uczestników kontraktów socjalnych do potrzeb rynku pracy.
2. Wskazywanie efektów podejmowanych działań w formularzu części I kontraktu socjalnego typu A.
3. Rzetelne wykazywanie danych w przekazywanych bilansach realizacji projektu systemowego „Zainwestuj w siebie – zmień własną przyszłość” za lata 2011 – 2012.

Ocena częściowa

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia kwietnia 2013 r.

Kontroler
Zbigniew Biegaj
główny specjalista kp.

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Kielcach
Tadeusz Poddębniak

.....
podpis

.....
Podpis